

Kertomus 1: Päättäjät ovat tunnistaneeet ilmastoviisaan LULUCF-politiikan edellytykset ja maankäyttösektorille on laadittu ohjauskeinoja turvemaiden ilmastopäästöjen hillitsemiseksi

Hankkeen nimi ja lyhenne: Uudet maatalous- ja metsämaan viljely- ja hoitomenetelmät - avain kestävään biotalouteen ja ilmastomuutoksen hillintään (SOMPA)

Konsortiojohtaja: Raisa Mäkipää

1. Vaikuttavuustavoite

Tavoitteena on vaikuttaa maankäyttösektorin toimia ohjaavaan politiikkaan tuottamalla tietoa ja arvioita ilmastoviisaista ohjauskeinoista. Hanke välittää tutkimustietoa ja tukee Suomen ja EU:n poliitikkoja ja virkamiehiä erityisesti ilmastoviisaan LULUCF-politiikan (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous) toteuttamisessa. Tämä tapahtuu toisaalta ilmasto-oikeudellisen tutkimuksen avulla ja toisaalta tutkimalla potentiaalisia ohjauskeinoja, joiden avulla voitaisiin vähentää turvemaiden ilmastopäästöjä maa- ja metsätaloudessa. Tutkijat osallistuvat myös aktiivisesti maankäyttösektorin ilmastotoimia koskevaan keskusteluun tuoden esille ilmastoviisaita ratkaisuja.

Tämä on yksi konsortion kolmesta vaikuttavuustavoitteesta. Kyseessä on koko konsortion rajatumpaa vaikuttavuutta kuvaava kertomus.

Tavoitteen taustaa

Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteiden edellyttämät kunnianhimoiset päästövähennystoimet ja niihin liittyvä maankäyttösektoria koskevan sääntelyn kiristyminen vaikuttavat merkittävästi Suomen biotalouden toimintaympäristöön ja toiminnan edellytyksiin tulevaisuudessa. Toimintaympäristöön Suomessa vaikuttavat sekä kansainväliset sopimukset että EU:n ilmasto-oikeuden kokonaisuus. Lisäksi kansalaisten näkemykset ja valmius ilmastotoimiin vaikuttavat siihen, kuinka kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa Suomessa tehdään.

Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteena on pysäyttää kasvihuonekaasupäästöjen kasvu mahdollisimman pian ja vähentää päästöjä siten, että ihmisen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ja nielut ovat tasapainossa tämän vuosisadan jälkipuoliskolla. EU:n ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskevaa lainsäädäntöä on uudistettu Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Jäsenmailla on maakohtaiset tavoitteet ja keinot niiden toteuttamiseen. Suomi on määritellyt tavoitteekseen saavuttaa hiilineutraalius vuonna 2035 ja hallitusohjelman (2019) mukaisia maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä valmistellaan sisällytettäväksi vuonna 2021 laadittavaan maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaan.

Negatiivisiksi päästöiksi laskettavien nielujen koko vaikuttaa merkittävästi Suomen kykyyn saavuttaa hiilineutraalius ja sitä pitemmälle menevät ilmastotavoitteet. LULUCF-sektorin (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous) hiilinielut ovat muihin hiilensidontateknologioihin verrattuna kustannustehokas keino saada aikaan negatiivisia päästöjä. Nykyisin runsaasti maaperäpäästöjä aiheuttavien turvemaiden hoidolla on sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä merkittävä rooli LULUCF-sektorin päästöjen hillinnässä Suomessa ja koko Pohjois-Euroopassa (ml. Baltian maat, Puola ja Pohjois-Saksa). Koska turvemaiden on suuri merkitys Suomen kasvihuonekaasupäästöissä, on välttämätöntä löytää menetelmiä vähentää maa- ja metsätaloustaloudessa olevien turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjä ja vauhdittaa niiden käyttöönottoa tehokkaiden ohjauskeinojen avulla.

LULUCF –asetus

Euroopan komission antaman LULUCF-asetuksen ((EU)2018/84) myötä LULUCF-sektori tulee osaksi EU:n ilmasto- ja energiapakettia. Se on pääosin itsenäinen sektori päästökaupan ja taakanjakosetuksen kattamien sektoreiden rinnalla. Maatalous on yksi taakanjakosektoreista. Lisäksi maatalouden päästöistä peltojen maaperän päästöt raportoidaan osana LULUCF-sektoria. Asetus sallii joustoja maankäyttö- ja taakanjakosektoreiden välillä sekä eri jäsenmaiden välillä.

Asetuksen ytimenä on sääntö, jonka mukaan jokaisen jäsenmaan tulee varmistaa, että LULUCF-sektorin päästöt ja poistumat ovat tasapainossa. Asetuksessa määritellään myös laskentasäännöt, joilla varmistetaan

tämän tasapainon asianmukainen ja johdonmukainen tilinpito vuosiksi 2021–2030. Laskentasäännöt ovat voimassa vuodesta 2020 eteenpäin. Niiden pohjalla ovat Kioton pöytäkirjaan ja IPCC:n ohjeistukseen perustuvat kansainväliset säännöt, joita LULUCF -asetus täsmentää ja laajentaa. Lisäksi asetuksella luodaan EU-tason hallinnolliset puitteet laskentasääntöjen noudattamisen valvonnalle.

Jäsenvaltiot ovat laatineet kansalliset laskentasuunnitelmat, joissa keskeisenä osana määriteltiin metsien hiilinieluille vertailutasot, joita käytetään vertailukohtana hiilinielun muutosta laskettaessa. Myös peltojen päästöille on asetettu oma vertailutaso (vuosien 2005-2009 toteutuneiden päästöjen keskiarvon mukaan). Komissio on tarkistanut maiden tekemät vertailutasolaskelmat ja vahvistanut ne delegoidussa säädöksessään 28.10.2020 vuosille 2021-2025. Suomen metsien hiilinielun vertailutasoluku on säädöksen mukaan ilman puutuotteita noin -23,5 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia (CO₂-ekv) vuodessa ja puutuotteiden kanssa noin -29,4 miljoonaa tonnia.

LULUCF-asetus on dynaaminen väline, sillä asetusta tarkastellaan uudelleen ottaen huomioon muun muassa kansainvälinen kehitys ja toimet, joilla pyritään saavuttamaan Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteet. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma mainitsee LULUCF-asetuksen yhtenä uudistettavista säädöksistä.

Vaikuttavuuskertomuksen tarkoitus

Tässä vaikuttavuuskertomuksessa kuvataan, kuinka SOMPA-hankkeessa toteutettu ilmasto-oikeutta, maankäyttösektorin ohjauskeinoja ja erityisesti uudistuvaa LULUCF-sääntelyä koskeva tutkimus vaikuttaa:

- kansalliseen maankäyttösektoria koskevaan politiikkaan ja päätöksentekoon,
- kansalliseen ilmastopolitiikkaan,
- päätöksiin LULUCF-sääntelyn ja muun uudistuvan sääntelyn tulokinnasta turvemaapäästöjen laskennassa,
- turvemailla sovellettavan mahdollisen erityislainsäädännön kehittymiseen, tai
- muihin toimintaohjeisiin ja malleihin sekä laadittaviin toimintastrategioihin päästöjen hillitsemiseksi.

Tässä vaikuttavuuskertomuksessa kuvataan myös, miten maa- ja metsätalouskäytössä olevien turvemaiden ilmastokestäviin menetelmiin liittyvä tutkimus vaikuttaa maa- ja metsätalouden päättäjiin ja sitä kautta ohjauskeinojen kehitykseen.

2. Mitä ohjelman tavoitetta vaikuttavuuskertomus käsittelee?

Vaikuttavuuskertomus liittyy siihen, miten Suomessa pystytään sopeutumaan kiristyviin ilmastotavoitteisiin turvemaiden ilmastoviisaan hoidon ja maankäytön ratkaisujen avulla. Tavoitteena on löytää ratkaisuja siihen, miten yhteiskunnan, yhteisöjen ja yksilöiden voimavarat ja resurssit sekä niiden uudet yhdistelmät parhaiten tukisivat maa- ja metsätalouden sopeutumista vähähiiliseen tulevaisuuteen. Vaikuttavuuskertomus käsittelee sitä, miten kiristyviin ilmastotavoitteisiin voidaan vastata nostamalla esiin turvemaiden ilmastoviisaan hoidon ja maankäytön ratkaisuja ilmastopolitiikan ja ohjauskeinojen avulla.

3. Keinot

Hankkeen ilmasto-oikeuden työpaketin tutkijat ovat tehneet aktiivista vuorovaikutustyötä sekä EU:n toimielinten, että kansallisen ilmastolainsäädännön uudistamista valmistelevien tahojen kanssa. Näihin liittyen on julkaistu kaksi politiikkasuositusta, toinen [kansainväliseen](#) ja toinen [kansalliseen](#) jakeluun.

Hanke järjesti kesäkuussa 2019 kaksi keskustelutilaisuutta: laajalle yleisölle suunnatun tilaisuuden LULUCF-asetuksen toimeenpanoon liittyen ja sidosryhmille suunnatun kutsutilaisuuden suometsien ilmastokestävän hoidon ohjauskeinoista. Jälkimmäisessä oli paikalla laajasti sidosryhmiä sekä virkamiehiä Maa- ja metsätalousministeriöstä (MMM). Hanke on osallistunut Kemera-tukijärjestelmän uudistamista koskevaan keskusteluun ja julkaissut aiheeseen liittyvän raportin (Heiskanen ym. 2020) ja [politiikkasuosituksen](#). Hankkeen tutkijat ovat tukeneet MMM:n johtamassa työryhmässä tehtävää metsätalouden kannustinjärjestelmän (METKA) kehitystyötä työryhmän kuulemina asiantuntijoina sekä osallistumalla työryhmän tekemän ehdotuksen vaikutusarviointiin. Kannustinjärjestelmää uudistettaessa määritellään

turvemaametsien hoitoon suunnattavien tukien perusteet ja toteutustavat, mikä vaikuttaa suoraan mm. metsätaloudekäytössä olevien suometsien käsittelyyn ja kasvihuonekaasupäästöjen kehitykseen

Hankkeen tutkijat ovat esiintyneet useissa kotimaisissa ja ulkomaisissa tilaisuuksissa sekä antaneet useita haastatteluja tiedostusvälineille LULUCF-asetusta ja sen eri täytäntöönpanon vaiheita koskien. Hankkeen ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on esitelty mm. LULUCF-asetusta koskevien esitysten yhteydessä. LULUCF-sääntelystä on myös tehty podcast-julkaisu.

Hankkeen asiantuntijat ovat käyneet keskusteluja ja pitäneet esitelmiä poliitikoille maankäyttösektorin ratkaisusta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, osallistuneet valiokuntakuulemisiin ja –keskustelutilaisuuksiin sekä esitelleet tutkimustuloksia valiokunnissa ja pääministerin koolle kutumassa pyöreän pöydän tilaisuudessa. Luken hallitusohjelmaneuvoittelijoille kokoamissa toimenpidesuosituksissa (2019) käytettiin SOMPA-hankkeen tuottamia tietoja ja ehdotuksia. Hankkeen tutkijat osallistuivat hallitusneuvottelijoille pyydetyn ehdotuksen kirjoittamiseen ilmastonmuutokseen liittyvistä maataloussektorin tutkimustarpeista. Maankäyttösektorin ilmastotoimet olivat laajasti mukana Antti Rinteen/Sanna Marinin hallitusohjelmassa (2019) ja SOMPA-hankkeen tutkijat ovat tuottaneet konkreettisia ehdotuksia hallitusohjelmassa esitettyjen toimien toteuttamiseksi. Hankkeen tutkijat tukivat hallitusohjelmaan sisältyvän maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman valmistelua tuottamalla taustatietoa ja hanke-ehdotuksia sekä koordinoimalla vuonna 2020 hankkeen, jossa arvioitiin maankäyttösektorin ilmastotoimien potentiaalista vaikuttavuutta (ns. *ex-ante*).

Tutkijat ovat olleet aktiivisia EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistukseen liittyen ja tuottaneet lausuntoja ympäristö- ja maatalousvaliokunnalle. CAP -uudistus sisältää ehdotuksen turvepeltojen hiilivaraston suojelusta, jonka käytännön toteutus ja merkitys ovat tätä kirjoitettaessa epävarmoja. Hankkeen asiantuntijat ovat laatineet kansalliseen levitykseen politiikkasuosituksen ohjauskeinoista, joilla voidaan parantaa viljelykäytössä olevien turvepeltojen ilmastokestävyyttä kustannustehokkaasti. Hankkeen tutkijat ovat myös osallistuneet Lukelta pyydettyjen CAP:ia koskevien asiantuntijalausuntojen laatimiseen nostoen esille maataloustukien suuntaamisen vaikutuksen turvemaapeltojen päästöjen kehitykseen sekä tekemällä ehdotuksia miten tukia uudelleensuuntaamalla kannustettaisiin päästöjen vähentämiseen..

Hankkeen tutkijat ovat tehneet kansainvälistä yhteistyötä mm. IIASA:n tutkijoiden kanssa, jotka laativat EU-komission tilauksesta ohjeistoa ja laskelmia jäsenmaiden vertailutasojen määrittämistä varten. Konsortiojohtaja toimii International Boreal Forest Research Association'in (IBFRA) varapresidenttinä ja osallistuu pohjoisen havumetsävyöhykkeen maiden metsäpolitiikan valmistelijoille suunnatun politiikkasuosituksen valmisteluun. SOMPA-hankkeen tutkijat osallistuivat laajemmän eurooppalaisen tutkijaverkoston osana turvemaita koskevan [CAP-politiikan valmistelua koskevan politiikkasuosituksen](#) laatimiseen.

Tutkijat ovat olleet myös yhteydessä Ely-keskuksen ympäristövalvojiin ja tuoneet pohdittavaksi sen, miten Ely-keskukset voisivat myös päätöksillään ja informaatio-ohjauksella vaikuttaa turvemaiden päästöihin. Hankkeessa mietitään mahdollisuuksia lisätä vuorovaikutusta tämän päättäjätason kanssa.

Kesällä 2020 hankkeen tutkijat saivat rahoitusta MMM:stä ILMAVA-hankkeelle, jossa arvioidaan eri keinojen potentiaalisia päästövähennysmahdollisuuksia maankäyttösektorilla. Keinot sisältävät sekä ojitettujen soiden jatkuvapeitteisen kasvatuksen että suopeltojen hoidon ilmastovaikutusten arvioinnin eri skenaarioiden mukaan vuoteen 2035 saakka. Hankkeen tuloksia käytetään kohdennettaessa kannustimia maankäyttösektorin ilmastotoimiin.

4. Havainnot konkreettisista vaikutuksista

Hankkeen aikana turvemaiden käytön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ja niiden merkitys Suomen päästökehitykselle ovat nousseet yhteiskunnalliseen keskusteluun ja mediahuomio on ollut erittäin suurta. Aihepiiristä on sanoma- ja aikakauslehdissä ilmestynyt lukuisia artikkeleita, joista yksi laajalevikkisimmistä on Suomen Kuvalehden artikkeli 'Helppo hiili-imuri (2019). Lisäksi YLE:n kanavilla nähdyt haastattelut,

mm. Aamu-TV 20.11.2020 ja YLE Metsäradio 25.11.2020, tavoittivat laajan yleisön. Poliitiikan valmisteluprosessissa hankkeen tuottamalle tiedolle on ilmeinen tarve. Useat asiantuntijat ovat omilla lausunnoillaan ja kirjoituksillaan tukeneet SOMPA-hankkeen viestiä siitä, että turvemaiden maaperäpäästöjen vähentäminen on tarpeellinen keino LULUCF-asetuksen edellyttämän metsien hiilinielun vertailutason saavuttamiseksi. Viesti on tavoittanut myös päätöksentekijät, mistä osoituksena esim. ympäristöministeri Krista Mikkosen kolumni 'Turvemaat avainroolissa maatalouden ilmastotyössä' (2.12.2020 Maaseudun Tulevaisuus), jossa hän viittaa SOMPA-hankkeen julkaisemiin suosituksiin.

Hankkeen tietoja suopeltojen ja -metsien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimista on käytetty Suomen Ilmastopaneelin päästöpolkuarvioissa, jossa hahmoteltiin keinot Suomen hiilineutraaliuden saavuttamiseksi sekä keinovalikoimassa, jolla Suomen päästövähennysten kunnianhimoa nostettiin EU-tavoitteista. Päästöpolkuhahmotelmat tilaisuuksineen ovat konkretisoineet päättäjille turvepeltojen ja -metsien merkityksen maankäyttösektorin päästölähteenä ja niiden vähentämisen merkityksen nettohiilinielujen kasvattamisessa. Puolueet muodostivat ministeri Tiilikaisen vetämän työryhmän konkretisoimaan yli hallitusohjelmien menevää päästövähennyspolkua. Kahdeksan eduskuntapuoluetta päätti yhteisistä ilmastopolitiikan linjauksista joulukuussa 2018 todeten: ”Valmistelomme kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin nielupolitiikan. Kasvatamme Suomen hiilinieluja pitkäjänteisesti muun muassa lisäämällä metsien kasvua, käynnistämällä laajamittainen metsittäminen, hillitsemällä vahvasti metsäkatoa, vähentämällä turvemaiden päästöjä ja kehittämällä maatalouden hiilensidontaa”.

Poliitikot osoittavat kasvavaa kiinnostusta turvepeltoja kohtaan. Turvepeltojen raivauskieltoa ehdotettiin Kokoomuksen ympäristöohjelmaan. Myös Keskustapuolue on aktiivinen turvepeltojen suhteen ja tukenut vaikeasti viljeltävien turvepeltojen metsitysohjelmaa. Metsityksen vauhdittaminen on yksi hallitusohjelmaan sisällytetyistä maankäyttösektorin ilmastotoimista. SOMPA-hankkeen tutkijat toimittivat ohjauskeinojen valmistelijoille tietoa turvepeltojen metsityksen vaikutuksista. Valmisteltu asetus metsityksen määräaikaista tukemisesta tulee voimaan 1.1.2021 ja tuettavina metsityskohteena on mm. maatalouskäytöstä poistuneet turvepellot ja niille maksetaan korkeampaa tukea kuin kivennäismaiden metsitykseen. Hankkeen tietoja ja suosituksia keinoista kasvihuonekaasupäästövähennysten aikaansaamiseksi maankäyttösektorilla on käytetty myös EU-päättäjille järjestetyssä Metsäakatemiassa ja eurooppalaisten yhteistyökumppanien kanssa tietoa on siirretty myös EU komissioon CAP-valmisteluun.

Turvemaiden hillintäpotentiaalin selvittäminen rahoitetuissa hankkeissa (ILMAVA, TUPA) osoittaa, että SOMPA on herättänyt päätöksentekijöiden konkreettista kiinnostusta ja että päästövähennyksille soveltuvia alueita etsitään nyt aktiivisesti turvemailta. Myös maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä tukevan tutkimusohjelman 'Nappaa hiilestä kiinni' hakukuulutuksessa on tunnistettu turvemaiden potentiaali ilmastomuutoksen hillinnässä ja ilmastotoimenpiteisiin liittyvä tutkimuksen tarve.

SOMPA-hankkeen esitysten seurauksena Ely-keskukset ovat kiinnostuneita turvemaiden päästöjen hallinnasta. Pirkanmaan ELY-keskus on ollut edelläkävijä hillintätoimien edistämässä ja valmistelelee mm. kaavoittajien työtä tukevan maankäytön hiilivarastovaikutuksia arvioivan työkalun kehittämistä yhdessä SOMPA-hankkeen tutkijoiden kanssa.

5. Tavoiteltu vaikuttavuus ja konsortion saavutukset tällä hetkellä

Asiantuntijamme on huomattu ja tunnistettu johtavina keskustelijoina turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjä ja niiden vähentämistoimia koskevissa kysymyksissä. Hanke on nostanut turvemaiden viljelyyn ja metsätalouteen liittyvät kysymykset yhteiskunnalliseen keskusteluun, ja aihe näkyy perinteisen mediahuomion lisäksi sosiaalisessa mediassa (Twitter) seuraajajoukon, mainintojen ja jakojen lisääntymisenä.

SOMPA-hanke on nostanut keskusteluun turvemaiden yhteyttä maa- ja metsätalouden tukijärjestelmiin, joita ollaan molempia uudistamassa. Käynnissä olevassa metsätalouden kannustinjärjestelmän uudistamisessa haetaan keinoja tukea kokonaisvaltaisesti soiden kestävää käyttöä. Hankkeen tuottamaa tietoa on käytetty jo valmistuneissa metsityslain ja KEMERA:aa täydentävän suometsien tuhkalanhoitustuen valmistelussa.

Hankkeen työtä maankäyttösektorin ilmastokysymysten sekä turvemaiden ilmastopäästöjen hillinnän parissa seurataan ja hankkeen tutkijat ovat haluttuja yhteistyökumppaneita työtä laajentaviin uusiin kotimaisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin. Konkreettiset seuraavat askeleet ovat tilaisuuksia, joissa käydään vuoropuhelua sidosryhmien kanssa LULUCF-säännöistä. Näiden avulla on tarkoitus lisätä ymmärrystä aihepiiristä sekä syventää siitä käytävää keskustelua ja kehittää konkreettisia ehdotuksia mahdollisista ohjauskeinoista.

Metsänomistaja- ja viljelijätyöpajoissa marraskuussa 2019 keskusteltiin kannustimista maanomistajien näkökulmasta, aiemmissa tilaisuuksissa taas on eri ohjauskeinoista keskusteltu tutkijoiden ja hallinnon näkökulmasta. Jatkossa hankkeen on tarkoitus nostaa näitä näkökulmia esiin siten, että ne otettaisiin tukijärjestelmien uudistuksessa huomioon. Tätä varten on julkaistu politiikkasuositukset siitä, miten turvemaiden ilmastokestävä käyttöä tulisi edistää maa- ja metsätalouden tukijärjestelmien kautta.

6. Tahattomat vaikutukset ja muutokset konsortion toimintatavoissa

Ilmasto-oikeuteen liittyvät muutosvoimat ovat nopeita ja muutos tapahtuu kansainvälisellä, EU-oikeuden ja kansallisen oikeuden tasoilla. Sääntelyn konkreettinen muuttuminen on kuitenkin muutosvoimia hitaampaa. Silti ilmastosääntely, LULUCF-sektori mukaan lukien, on uudistumassa varsin nopeassa aikataulussa ja sääntelyn vaikutuksia voi olla haastavaa tunnistaa lyhyellä aikavälillä. Tämä vaikeuttaa myös hankkeen vaikutusten tunnistamista, kun muuttuneeseen sääntelyyn liittyviä tulkintoja muodostuu jatkuvasti sääntelyn kehittyessä. Siksi hankkeessa tulee paitsi seurata uudistuvaa sääntelyä myös selkeyttää tulkintoja siitä.

Uuden hallitusohjelman mukaan Suomen ilmastolakiä päivitetään siten, että vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoite toteutuu. Myös lain ohjausvaikutusta on tarkoitus vahvistaa. Ilmastolakiin otetaan mukaan maankäyttösektori ja hiilinielujen vahvistamista koskeva tavoite. Nielujen kehittymistä ja toimien vaikuttavuutta tulee vastaisuudessa arvioida osana ilmastolain vuosiraportointia. Uudistuva kansallinen ilmastolaki, Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) ja EU Target Plan (syyskuu 2020) ennakoivat muutoksia myös maankäyttösektoria koskevassa politiikassa ja sääntelyssä.

Green Dealin vaikutuksia LULUCF –asetukseen ja muihin hankkeen tutkimuksen kannalta oleellisiin aiheisiin seurataan. Tästä on suunnitteilla hankkeen sisäinen selontekotilaisuus ja julkinen tilaisuus mahdollisesti keväällä 2021.

Maa- ja metsätalouteen liittyvien ohjauskeinojen osalta hiilitasekaupasta ja markkinaohjauksesta käytävä vilkas keskustelu on käynnistynyt yllättävän nopeasti. Toinen yllättävän voimakkaasti esille noussut seikka on suopeltojen raivaamiseen liittyvä keskustelu. SOMPA-hankkeen tutkijoiden maa- ja metsätaloutta laajasti tuntevina tulee osata vastata myös näihin liittyviin kysymyksiin ja osallistuttava näihin keskusteluihin, vaikkei hankkeessa tehdä juuri niihin liittyvää tutkimusta. SOMPA-hanke on osallistunut keskusteluun rinnakkaishankkeiden (mm. IBC-Carbon ja EU:n Life IP -hanke CANEMURE) tulosten tuottaman tiedon perusteella sekä osallistunut uusien hankkeiden käynnistämiseen ajankohtaisten nousevien kysymysten ratkaisemiseksi (esim. RATU-hanke, jossa haetaan viljelijälähtöisesti neuvonnan ja mm. maanmittauksen asiantuntijoiden kanssa käytännön ratkaisuja ja hyviä käytäntöjä turvepeltojen kestävään ja ilmastoviisaaseen käyttöön; www.luke.fi/ratu).

SOMPA-hankkeen viesti LULUCF-sektorin päästövähennyspotentialista on kiinnostanut sekä sidosryhmiä että mediaa. Yhteydenottoja ja vuorovaikutusta on ollut erittäin runsaasti, joten aihe on ollut esillä suunnittelemaamme enemmän. Tiedon tarve on hyvin suuri, mikä korostaa tarvetta saada hankkeen tutkimustuloksia julkaistuksi mahdollisimman ripeästi.

SOMPA-hankkeen tutkijoita on osallistunut myös erilaisessa roolissa EU:n LULUCF-asetuksen mukaisen metsien vertailutason laadintaan ja arviointiin. Vertailutasolaskentaa on käsitelty päättäjien ja tutkijoiden vuoropuheluissa sekä mediassa merkittävässä määrin. Tämä on tuonut painoarvoa hankkeen tutkijoiden viestinnälle mediassa myös liittyen turvemetsäaiheeseen ja hankkeen tuloksista viestimiseen.

Koronapandemian kokonaisvaikutus hallitusohjelman toteuttamiseen on vielä näkemättä, mutta esimerkiksi ilmastotavoitteista on luvattu pitää kiinni. Kustannustehokkuus kaikessa toiminnassa nousee oletettavasti entistä merkittävämmäksi tehtäessä päätöksiä. Tämän voidaan olettaa lisäävän kiinnostusta SOMPA-hankkeen tuloksiin perustuvia politiikkasuosituksia kohtaan. Hankkeen on aktiivisesti seurattava tätä keskustelua ja osallistuttava siihen, jotta hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita turvemaiden hillintätoimiin liittyen pidetään mukana osana pitkäjänteistä kestävä kasvun politiikkaa. SOMPA-hanke otti yhdessä muiden STN-hankkeiden kanssa julkisesti kantaa siihen, että pandemian jälkihoito olisi kestävä kehityksen tavoitteiden mukaista ja mm. ilmastopolitiikan tavoitteista pidettäisiin kiinni. [Kannanotto](#) julkaistiin STN:n sivuilla. Sitä on jaettu laajasti mediassa ja sosiaalisessa mediassa.

7. Vaikuttavuuden saavuttamiseksi tehty tutkimustyö

Hanke on tuottanut tietoa maa- ja metsätalouden ohjauskeinoihin liittyen siitä, miten maankäyttösektorilla voidaan tuottaa tehokkaita päästövähennyksiä ja saavuttaa ilmastotavoitteet. LULUCF-asetuksen oikeudellista merkitystä kattavasti käsittelevä tutkimusartikkeli julkaistiin kesällä 2020 (Romppanen 2020) sekä toinen, LULUCF-sektorin ja bioenergiapolitiikan suhdetta käsittelevä oikeudellinen tutkimusartikkeli syksyllä 2020 (Romppanen 2020). LULUCF-sektorin suhdetta taakanjakosektoriin on arvioitu osana kirjahanketta (kirjankappale, Romppanen 2020). Hankkeessa valmistuneita tutkimustuloksia on julkaistu paitsi tieteellisissä artikkeleissa myös yleistajuisten julkaisujen ja politiikkasuositusten muodossa (esim. Heiskanen ym. 2020; Kulovesi ym. 2020; Romppanen 2019), joita on koottu hankkeen sivuille (www.luke.fi/sompa).

Romppanen, S. 2020. *The Bioenergy 'Blind Spots' in EU Climate and Energy Law* (European Energy and Environmental Law Review EEELR).

Romppanen, S. 2020. *The LULUCF Regulation: The New Role of Land and Forests in the EU Climate and Policy Framework* (Journal of Energy & Natural Resources Law).

Romppanen, S. 2019. *The EU Effort Sharing and LULUCF Regulations: The Complementary yet Crucial Components of the EU's Climate Policy Beyond 2030* (Edw. Elg. Res. Handbook on EU Env. Law).

Romppanen, S. 2019. Policy brief [How does the LULUCF Regulation affect the Member States' forest management?](#) The Institute for European Studies (IES) policy brief sarja 1/2019. (oa=open access)

Romppanen, S ja Turunen, T. 2019. *Kiertotalouden oikeus osana kestävä talouden transitiota* Ympäristöjuridiikka <https://www.edilex.fi/ymparistojuridiikka/19728.pdf> (oa)

Mäkipää, R., Peltoniemi, M., Lehtonen, R. ja Laiho, R. [Paris Agreement commitments and EU regulation of the LULUCF-sector - implications to forests in Finland and beyond.](#) ECCB2018 proceedings. (oa)

Kulovesi, K., Honkonen, T., Kymenvaara, S., Romppanen, S., [Miltä näyttää vahva ilmastolaki? Oikeustieteilijöiden suosituksia Suomen ilmastolain uudistustyöhön](#) (CCEEL Pol.Br.series 03/20) (oa)

Heiskanen, M., Bergström, I., Kosenius A.-K., Laakso, T., Lindholm, T., Mattsson, T., Mäkipää, R., Nieminen, M., Ojanen, P., Rankinen, K., Tolvanen, A., Viitala, E.-J. ja Peltoniemi, M. 2020. *Suometsien hoidon tuet ja niiden ilmasto-, vesistö- ja biodiversiteettivaikutukset – Kestävä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (Kemera-lain) mukaisten tukien tarkastelu.* Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 27/2020. Luke. 81 s.

Romppanen, S. 2019. *Land Use and Forest Sector in the EU Climate and Energy Framework for 2030.* World Energy (WE) Mag. 45.

Romppanen, S. 2019. *LULUCF and the Effort Sharing Sectors in the EU 2030 framework.* Florence School of Regulation, Energy Union Law, FSR Podcast Series.

Suomen Kuvalehti 1/2019. [Helppo hiili-imuri.](#) Artikkelin perustuu SOMPA-hankkeen tietoihin (oa)

Jäppinen, J.-P., Primmer, E., Tolvanen, A., Vihervaara, P., Juutinen, A. ja Mäkipää, R. 2018. *Metsät luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen turvaajina*. Teoksessa: Rantala, S., ym. (toim.). [Metsät muuttuvassa maailmassa: kansainväliset trendit ja keskeiset haasteet](#). Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 1/2018. Luke.

Asikainen, A., Soimakallio, S., Hildén, M., Seppälä, J., Uusivuori, J., Lehtonen, A. Alm, J. ja Karjalainen, T. *Metsät, ilmastonmuutos ja energia*. Teoksessa (em.): Rantala, S., ym. (toim.).